

Struktura zaměstnanosti Zlínský kraj

Obsah

1	Vybrané základní údaje pro Zlínský kraj	2
2	Struktura zaměstnanosti	3
2.1	ZASTOUPENÍ PROFESNÍCH TŘÍD VE ZLÍNSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCO	4
2.2	ZAMĚSTNANOST VE VYBRANÝCH ODVĚTVÍCH VE ZLÍNSKÉM KRAJI – PODLE CZ-NACE	5
2.3	STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH PODLE POSTAVENÍ V ZAMĚSTNÁNÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCE	6
2.4	VZDĚLANOSTNÍ STRUKTURA ZAMĚSTNANÝCH VE ZLÍNSKÉM KRAJI – PODLE CZ-ISCED	8

1 Vybrané základní údaje pro Zlínský kraj

Tab. 1: Vybrané základní údaje pro rok 2019 a 2018

Ukazatel	Zlínský kraj	Česká republika
Počet obyvatel k 31.12.2019	582 555	10 693 939
Průměrný věk obyvatel v roce 2019	43,1	42,5
Údaje o ekonomické aktivitě obyvatel ve věku 15-59 let		
Podíl ekonomicky aktivních obyvatel	78,7%	79,8%
Podíl ekonomicky aktivních mužů	84,6%	85,6%
Podíl ekonomicky aktivních žen	72,4%	73,8%
Míra nezaměstnanosti	2,0%	2,1%
Podíl dlouhodobě nezaměstnaných	14,9%	29,3%
Makroekonomické údaje (rok 2018)		
Podíl kraje na tvorbě HDP	4,7%	-
HDP na 1 obyvatele (průměr ČR = 100 %)	84,8%	100,0%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS

Webová stránka kraje: <https://www.kr-zlinsky.cz/>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje:

<https://www.kr-zlinsky.cz/zakladni-koncepcni-dokumenty-cl-47.html>

2 Struktura zaměstnanosti

Pro popsání struktury zaměstnanosti ve Zlínském kraji a její porovnání se strukturou zaměstnanosti v České republice jsou použity čtyři národní klasifikace, které vycházejí z mezinárodních klasifikací.

- Klasifikace zaměstnání CZ-ISCO¹ je založena na dvou hlavních principech, a to na druhu pracovního místa a na úrovni dovedností. V tomto srovnání jsou z CZ-ISCO převzaty hlavní třídy profesí.
- Klasifikace ekonomických činností CZ-NACE² dělí ekonomické činnosti tak, že každé ekonomicky aktivní jednotce přiřazuje kód NACE. Zde se využívá první úroveň klasifikace CZ-NACE, která se označuje alfabetským kódem.
- Klasifikace CZ-ISCE³ definuje postavení v zaměstnání. Pro účely zpracování tohoto shrnutí jsou z klasifikace převzaty skupiny, a to v podobě, ve které s nimi pracuje Český statistický úřad.
- CZ-ISCED⁴ je klasifikace vzdělání, která uspořádává vzdělávací programy a jejich odpovídající kvalifikace do vzdělávacích úrovní a oborů. V tomto přehledu jsou využity úrovně ISCED.

Shrnutí pro kraj

Rozložení zaměstnaných obyvatel podle hlavních tříd profesí není v rámci celé České republiky a Zlínského kraje příliš odlišné. Ve Zlínském kraji je zastoupeno **více** obyvatel (22 %) spadajících se svým zaměstnáním do hlavní třídy profesí **7 Remeslníci a opraváři** než v celé České republice (16,1 %). A naopak je v kraji **nižší podíl** obyvatel spadajících do profesní třídy **2 Specialisté** (rozdíl 4,9 p. b.). Ve zbylých třídách profesí jsou rozdíly v rozložení mezi Českou republikou a Zlínským krajem nižší. (srovnání podle CZ-ISCO)

V rámci Zlínského kraje a celé České republiky nenastávají příliš vysoké rozdíly ani v zastoupení zaměstnaných podle odvětví. Ve Zlínském kraji pracuje výrazně **větší podíl pracovníků** v odvětví **C - Zpracovatelský průmysl** (38,7 %) oproti celé České republice, kde v odvětví C pracuje 27,4 % ekonomicky aktivních. (srovnání podle NACE-CZ)

Velké rozdíly mezi Českou republikou a Zlínským krajem se neprojevují ani při srovnání rozložení ekonomicky aktivních osob podle postavení v zaměstnání. V obou případech tvoří **zaměstnanci, včetně členů produkčních družstev** více než **čtyři pětiny ekonomicky aktivních osob**. V rámci Zlínského kraje je podíl zaměstnanců ve službách nižší (37,1 %) než v celé České republice (49,1 %). (srovnání podle CZ-ISCE)

Z porovnání obyvatel Zlínského kraje a celé České republiky podle vzdělání vyplývá, že jsou jednotlivé kategorie vzdělání přibližně stejně zastoupeny jak v krajském tak i celorepublikovém srovnání. Ve Zlínském kraji je relativně **více zaměstnaných obyvatel se středním vzděláním bez maturity** (39,3 %) a relativně **méně** zaměstnaných obyvatel s **vysokoškolským vzděláním** (19,5 %). Zatímco v celé České republice je necelá čtvrtina zaměstnaných s vysokoškolským vzděláním (24,6 %) a zaměstnaných se středním vzděláním bez maturity 33,7 %. (srovnání podle CZ-ISCED)

¹ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCO: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-zamestnani-cz-isco-n-4yhpe3xt8>

² Více informací ke klasifikaci CZ-NACE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-ekonomicky-ch-cinnosti-cz-nace>

³ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCE: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-postaveni-v-zamestnani-cz-icse->

⁴ Více informací ke klasifikaci CZ-ISCED: <https://www.czso.cz/csu/czso/klasifikace-vzdelani-cz-isced-2011>

2.1 Zastoupení profesních tříd ve Zlínském kraji – podle CZ-ISCO

Klasifikace CZ-ISCO je národní statistická klasifikace, která vychází z mezinárodní klasifikace ISCO-08. Slouží ke sledování struktury zaměstnanosti. Jednotlivá zaměstnání jsou do jednotlivých hlavních tříd řazena podle podobnosti vykonávané práce a potřebné kvalifikace.

Rozložení hlavních tříd profesí je ve Zlínském kraji a v rámci ČR podobné. Nejzásadnější rozdíly v zastoupení jednotlivých tříd jsou patrné u tříd **2 Specialisté** a **7 Řemeslníci a opraváři**. Třída 7 je relativně více zastoupena ve Zlínském kraji (o 6,0 p. b.) a třída 2 v České republice (o 4,9 p. b.).

Při porovnání zastoupení mužů a žen v jednotlivých třídách profesí ve Zlínském kraji a v rámci celé ČR se opět projevují spíše **podobné tendence**.

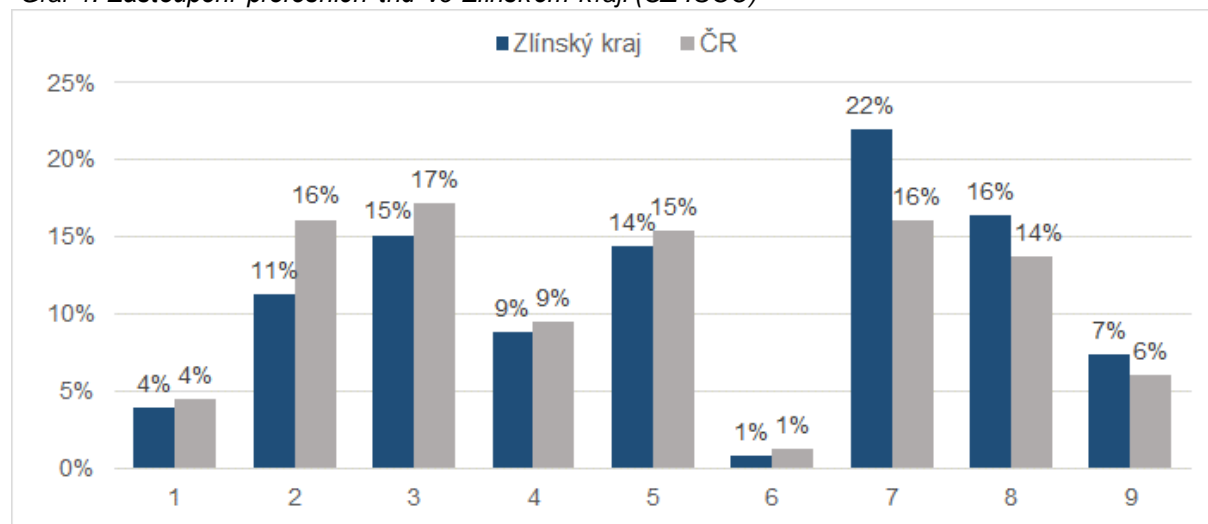
Tab. 1: Zastoupení profesních tříd ve Zlínském kraji (CZ-ISCO)

Hlavní třída profesí	Zlínský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
1 Zákodárci a řídicí pracovníci	3,9%	4,5%	3,1%	4,5%	5,9%	2,7%
2 Specialisté	11,2%	9,4%	13,6%	16,1%	13,8%	19,1%
3 Techničtí a odborní pracovníci	15,1%	15,4%	14,7%	17,1%	17,6%	16,6%
4 Úředníci	8,8%	3,0%	16,3%	9,4%	3,6%	16,8%
5 Pracovníci ve službách a prodeji	14,4%	7,6%	23,1%	15,4%	9,4%	22,9%
6 Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství	0,8%	1,0%	0,5%	1,3%	1,4%	1,0%
7 Řemeslníci a opraváři	22,0%	34,1%	6,2%	16,0%	25,4%	4,3%
8 Obsluha strojů a zařízení, montéři	16,4%	19,7%	12,1%	13,7%	18,3%	8,1%
9 Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	7,4%	5,1%	10,3%	6,1%	4,2%	8,5%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou zvýrazněné profesní třídy s nejvyšším rozdílem naplněnosti mezi Zlínským krajem a celou ČR

Graf 1: Zastoupení profesních tříd ve Zlínském kraji (CZ-ISCO)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Významnější rozdíl je u zastoupení mužů i žen v profesní třídě 2 Specialisté, ve které je ve Zlínském kraji menší podíl pracovníků než v ČR (rozdíl u mužů 4,3 p. b., u žen 5,5 p. b.). Naopak jsou muži ve Zlínském kraji častěji zastoupeni ve třídě 7 Řemeslníci a opraváři (rozdíl 8,8 p. b.). Celkově jsou ženy nejčastěji zastoupeny ve třídě 5 Pracovníci ve službách a prodeji (23,1 % ve Zlínském kraji; 22,9 %

v ČR). Muži v obou případech relativně nejvíce naplňují třídu 7 Řemeslníci a opraváři (34,1 % ve Zlínském kraji a 25,4 % v ČR).

2.2 Zaměstnanost ve vybraných odvětvích ve Zlínském kraji – podle CZ-NACE

Klasifikace CZ-NACE, klasifikace ekonomických činností, vychází z klasifikace NACE, která je používaná v Evropské Unii. Slouží k porovnatelnosti statistických dat v rámci celé Evropské unie. Každé statistické jednotce, která vykonává ekonomickou činnost, je přiřazen kód NACE podle její hlavní ekonomické činnosti.

Rozložení podle klasifikace NACE je ve Zlínském kraji a v rámci celé ČR **podobné**. V obou případech je nejvíce zastoupeno odvětví **C - Zpracovatelský průmysl** (ve Zlínském kraji 23,7%, v České republice 27,4 %).

Tab. 2: Zaměstnanost v odvětvích ve Zlínském kraji (NACE-CZ)

Odvětví	Zlínský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
C Zpracovatelský průmysl	38,7%	45,9%	29,4%	27,4%	32,6%	21,0%
G Velkoobchod a maloob.; opr. mot. vozidel	11,1%	9,2%	13,6%	11,2%	9,2%	13,7%
Q Zdravotní a sociální péče	6,8%	2,2%	12,7%	7,4%	2,8%	13,3%
F Stavebnictví	8,2%	13,4%	1,6%	7,1%	11,8%	1,3%
H Doprava a skladování	4,9%	5,6%	4,0%	6,6%	8,9%	3,8%
P Vzdělávání	6,4%	2,8%	11,1%	6,6%	2,6%	11,6%
O Veřejná správa a obrana; pov. soc. zabezp.	4,4%	3,5%	5,5%	6,3%	5,6%	7,1%
M Profesionální, vědecké a technické činnosti	3,3%	2,6%	4,2%	4,9%	4,3%	5,6%
I Ubytování, stravování a pohostinství	2,7%	1,4%	4,4%	3,7%	2,6%	5,0%
J Informační a komunikační činnosti	2,1%	3,0%	1,0%	3,2%	4,4%	1,7%
A Zemědělství, lesnictví a rybářství	2,1%	2,5%	1,5%	2,7%	3,4%	1,7%
N Administrativní a podpůrné činnosti	1,8%	1,7%	2,0%	2,6%	2,3%	3,0%
K Peněžnictví a pojišťovnictví	0,7%	-	1,3%	2,2%	1,9%	2,7%
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	1,0%	1,0%	0,9%	1,9%	1,7%	2,1%
S Ostatní činnosti	2,1%	1,4%	2,9%	1,8%	1,0%	2,9%
E Zásob. vodou; činnosti souvis. s odpady	1,3%	1,5%	1,0%	1,2%	1,6%	0,7%
D Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla	0,6%	1,0%	-	0,9%	1,3%	0,5%
L Činnosti v oblasti nemovitostí	0,5%	0,4%	0,6%	0,8%	0,8%	0,8%
B Těžba a dobývání	-	-	-	0,6%	0,9%	0,1%

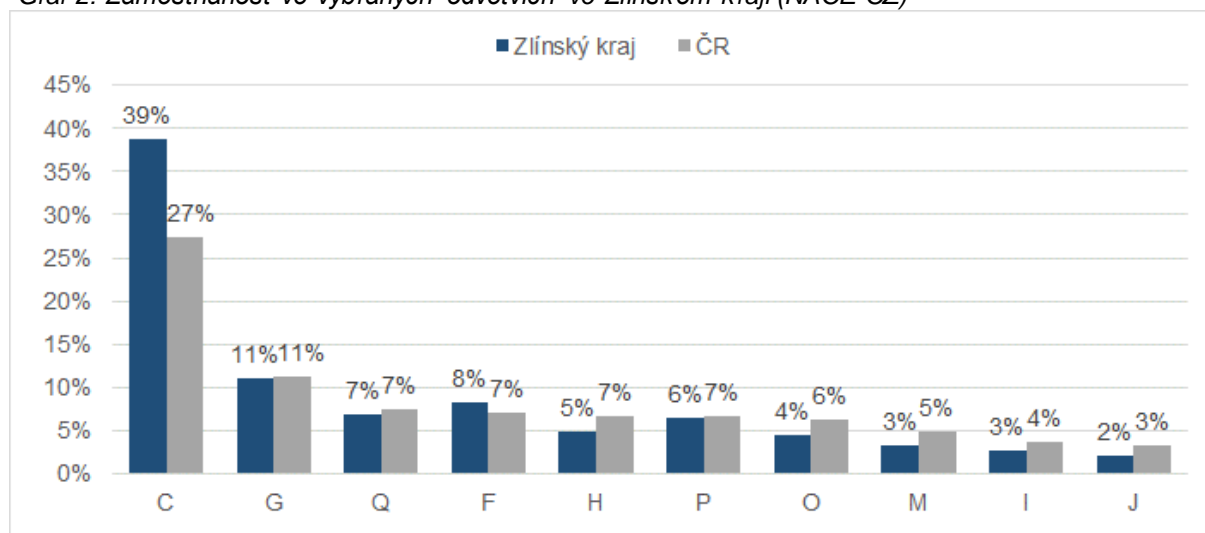
Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Tučně jsou z výrazněna odvětví s nejvyšším rozdílem naplněností mezi Zlínským krajem a celou ČR

Rozdíly v naplněnosti jednotlivých odvětví ve Zlínském kraji a celé České republice ve většině odvětví nejsou příliš významné. Nejvyšší rozdíly jsou patrné v odvětví C – Zpracovatelský průmysl (rozdíl 11,2 p. b.).

Při srovnání zastoupení mužů a žen ve Zlínském kraji je zřejmé, že ženy jsou výrazně častěji zastoupeny v kategorii **Q - Zdravotní a sociální péče** (o 10,5 p. b.), **P - Vzdělávání** (o 8,3 p. b.) a v kategorii **G – Velkoobchod, maloobchod a oprava motorových vozidel** (o 4,4 p. b.). Muži naopak ve Zlínském kraji dominují v odvětvích **C - Zpracovatelský průmysl** (o 16,5 p. b.) a v kategorii **F - Stavebnictví** (o 11,8 p. b.). V celorepublikovém srovnání tyto trendy přetrvávají.

Graf 2: Zaměstnanost ve vybraných odvětvích ve Zlínském kraji (NACE-CZ)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.3 Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání ve Zlínském kraji – podle CZ-ISCE

Klasifikace CZ-ISCE je národní klasifikace vycházející z mezinárodní klasifikace postavení v zaměstnání ISCE-93. CZ-ISCE klasifikuje obsazená pracovní místa v konkrétním časovém období a ekonomicky aktivní osoby podle jejich vztahů k pracovním místům.

Nejširší skupina lidí má v zaměstnání postavení **zaměstnanec**, kam patří i **členové produkčních družstev**. Celkem ve Zlínském kraji spadá do této kategorie 84,2 % zaměstnaných, přičemž v České republice je to 83,2 % zaměstnaných. Z toho je ve Zlínském kraji v průmyslu zaměstnan téměř stejný podíl zaměstnanců jako ve službách (v průmyslu 39,2 %, ve službách 37,1 %). V celé České republice je v průmyslu téměř polovina zaměstnanců (49,1 %) a ve službách přibližně třetina (32,1 %).

Druhou, i když výrazně méně početnou skupinou, jsou **pracující na vlastní účet**. Ve Zlínském kraji pracuje na vlastní účet přibližně stejný podíl pracujících (12,8 %) jako v celorepublikovém průměru (13,3 %). Ve Zlínském kraji i v celé České republice se častěji podniká ve **službách**. Méně početná je skupina **zaměstnavatelů**, kterých je ve Zlínském kraji i v rámci celé České republiky kolem 3 %. Nejmenší skupinu tvoří **pomáhající rodinní příslušníci**, těch se v celé České republice vyskytuje méně než 1,0 % a ve Zlínském kraji nejsou žádní.

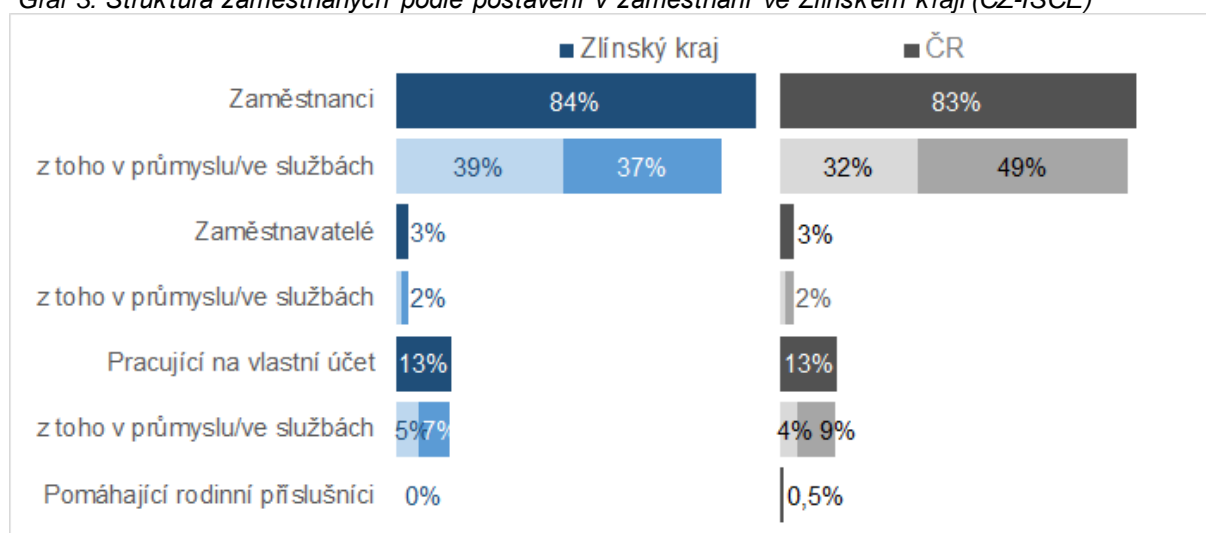
Tabulka 4 současně umožňuje srovnávat zastoupení mužů a žen v jednotlivých kategoriích zaměstnání. V rámci celé České republiky jsou ženy procentuálně více zastoupeny v kategorii zaměstnanců, včetně členů produkčních družstev, a to převážně ve službách. Muži jsou častěji zaměstnavateli a zároveň častěji pracují na vlastní účet. Tento trend v zastoupení postavení v zaměstnání podle pohlaví je aplikovatelný i na Zlínský kraj.

Muži i ženy ve Zlínském kraji jsou relativně častěji zaměstnání jako zaměstnanci v průmyslu (muži 51,6 %, ženy 30,5 %) než muži i ženy v rámci celé České republiky (muži 39,8 %, ženy 22,5%). Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání ve Zlínském kraji (CZ-ISCE).

Postavení v zaměstnání	Zlínský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Zaměstnanci vč. členů produkčních družstev	84,2%	80,5%	88,9%	83,2%	79,6%	87,7%
z toho v průmyslu	39,2%	51,6%	30,5%	32,1%	39,8%	22,5%
z toho ve službách	37,1%	27,1%	57,0%	49,1%	37,4%	63,7%
Zaměstnavatelé	2,9%	3,6%	1,9%	3,0%	4,0%	1,8%
z toho v průmyslu	1,2%	1,7%	0,5%	0,9%	1,5%	0,2%
z toho ve službách	1,7%	1,9%	1,4%	2,0%	2,4%	1,6%
Pracující na vlastní účet	12,8%	15,9%	8,8%	13,3%	16,2%	9,7%
z toho v průmyslu	5,2%	8,6%	0,9%	4,1%	6,8%	0,7%
z toho ve službách	7,2%	6,7%	7,8%	8,7%	8,5%	8,8%
Pomáhající rodinní příslušníci	-	-	-	0,5%	0,2%	0,9%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 3: Struktura zaměstnaných podle postavení v zaměstnání ve Zlínském kraji (CZ-ISCE)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

2.4 Vzdělanostní struktura zaměstnaných ve Zlínském kraji – podle CZ-ISCED

Klasifikace vzdělání CZ-ISCED vychází z mezinárodní klasifikace ISCED. Tato klasifikace nejprve zařazuje vzdělávací programy a poté klasifikuje jejich kvalifikace, tedy oficiální potvrzení o úspěšném ukončení vzdělávacího programu.

Zastoupení jednotlivých kategorií vzdělání ve Zlínském kraji je velice podobné jako v celé České republice. Relativní rozdíl můžeme vidět v kategorii vysokoškolského vzdělání, které dokončilo ve Zlínském kraji méně lidí (19,5 %) ve srovnání s Českou republikou (24,6 %). Naopak kategorie střední vzdělání bez maturity je více zastoupena ve Zlínském kraji (39,3 %) než v České republice (33,7 %). Zbylé dvě kategorie dokončeného vzdělání vykazují podobné rozložení v ČR i ve Zlínském kraji.

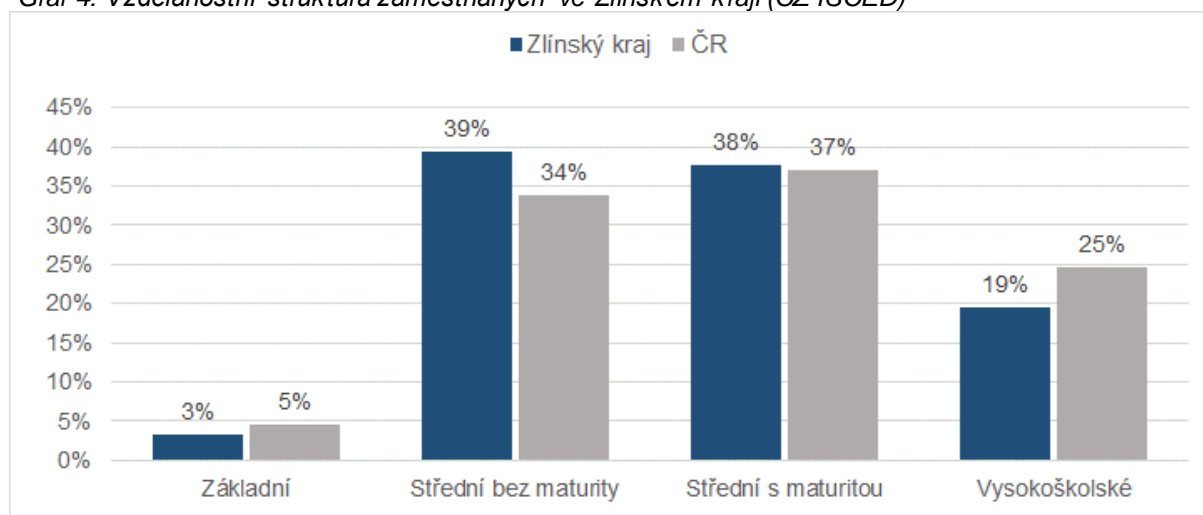
Relativní rozdíly v zastoupení mužů a žen lze nalézt u středního vzdělání bez maturity a středního vzdělání s maturitou. Ženy častěji než muži absolvují střední vzdělání s maturitou a naopak muži častěji ukončují střední vzdělání bez maturity. Tento trend platí pro Zlínský kraj i pro celou Českou republiku. Tento rozdíl je pravděpodobně spojený s celkovým rozložením profesní struktury České republiky, jelikož oborové a řemeslné profese jsou častěji vyučovány v rámci středního vzdělání, po jehož absolvování žák obdrží výuční list. Tyto profese jsou v České republice stále spíše mužskou doménou. Ženy relativně častěji ukončují i vysokoškolské vzdělání a to jak v kraji, tak i v celorepublikovém srovnání (rozdíl 4,3 p. b., v ČR 3,9 p. b.).

Tab. 3: Vzdělanostní struktura zaměstnaných ve Zlínském kraji (CZ-ISCED)

Dokončené vzdělání	Zlínský kraj			Česká republika		
	Celkem	muži	ženy	Celkem	muži	ženy
Základní	3,3%	2,9%	3,8%	4,6%	4,2%	5,0%
Střední bez maturity	39,3%	47,0%	29,4%	33,7%	39,4%	26,6%
Střední s maturitou	37,7%	32,2%	44,7%	37,1%	33,5%	41,6%
Vysokoškolské	19,5%	17,6%	21,9%	24,6%	22,8%	26,7%

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Graf 4: Vzdělanostní struktura zaměstnaných ve Zlínském kraji (CZ-ISCED)

Zdroj: ČSÚ, VŠPS 2019

Vydal Národní pedagogický institut České republiky
Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1, roku 2020

Aktuální informace o publikacích Národního pedagogického institutu České republiky
najdete na www.npi.cz